

τὴν εὐχέρειαν νὰ κάμη ὁ ἴδιος τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κειμένου. Ἐντεῦθεν ἐρμηνευτέον καὶ τὸ ἐν Ἐποσπ. 1 στιχ. 34 ἀδιόρθωτον ἀφεθὲν ἀκατανόητον χωρίον +ἐν δηννη+, πρὸς διόρθωσιν τοῦ ὁποίου τὸ ὑπόμνημα δίδει τὰς γενομένας διορθωτικὰς προτάσεις, τῶν ὁποίων ὅμως οὐδεμία φαίνεται πειστική. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἢ ἐπιλογή τῶν γραφῶν τοῦ κειμένου εἶναι προσεκτικὴ καὶ λελογισμένη. Εἰς τὸ Ἐποσπ. 29α ἢ ἐν τῷ α' ὑπομνήματι διδομένη πληροφορία τοῦ Arsen. Viol. (79 Waltz) ἀσκὸν δέρεις ἐπὶ τῶν ἀνοήτως τι ποιούντων ἀποτελεῖ ἐρμηνεῖαν ἐσφαλμένην καὶ παραπλανητικὴν. Ἐδῶ τὸ δέρω δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ τύπτω, πλήττω, ἀλλὰ τοῦ ἐκδέρω, σημαίνει δὲ «ἄς γίνω τύραννος τῶν Ἀθηναίων ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν ἡμέραν καὶ κατόπιν ἄς με ἐκδάρουν καὶ ἄς μεταβάλουν τὸ δέμα μου εἰς ἀσκόν». Ἡ ἔκφρασις εἶναι συνηθεστάτη καὶ σήμερον. Τοῦ Σαμίου Ἄσιου παρέχονται 13 μαρτυρίαι καὶ ἐν τετράστιχον ἠρωελεγειῶν. Τοῦ Μιλησίου Φωκυλίδου 22 μαρτυρίαι, 16 ἐλεγεῖαι-γνώμαι καὶ ἐν ἐπιγράμμα. Τοῦ Λερίου τὸ γένος Μιλησίου Δημοδόκου παρέχονται 2 μαρτυρίαι καὶ 6 ἐπιγράμματα. Τέλος δὲ τοῦ Κολοφωνίου Ξενοφάνους παρέχονται 114 μαρτυρίαι καὶ 48 ἀποσπάσματα, ὧν τὰ ὑπ' ἀριθ. 41 ἕως 46 εἶναι ἀπλῶς μαρτυρίαι περὶ ποιημάτων καὶ ὄχι τμήματα στίχων. Καὶ ἐδῶ εἶναι φανερὰ ἢ ἐπιφυλακτικότης τῶν ἐκδοτῶν εἰς τολμηρὰς διορθώσεις. Μάρτυς τὸ ἐν Ἐπ. 3 στιχ. 5 +ἀγάλλομεν, διὰ τοῦ ὁποίου τὴν διόρθωσιν παρέχονται πᾶσαι αἱ γενομέναι προτάσεις. Ὁμοίως δὲν ἐπιχειρεῖται συμπλήρωσις εἰς τὸν 1. στίχον τοῦ Ἐπ. 17, ἔνθα ὁ 1. στίχος ἐμφανίζεται τρίμετρος καὶ ὁ 2ος ἐξάμετρος.

Εἰς τὰς σελ. 184-243 παρατίθενται ἀναλυτικοὶ πίνακες συγγραφεῶν, λέξεων κατ' ἀπόσπασμα καὶ στίχον καὶ πίναξ ἀντιπαραθέσεως τῆς σειρᾶς ἀριθμώσεως τῶν κατὰ συγγραφεὰ ἀποσπασμάτων τῆς παρουσίας ἐκδόσεως μετὰ τὴν ἀντίστοιχον σειρὰν εἰς τὰς ἐκδόσεις Bergk, Diehl, West καὶ D-K. Ἡ παροῦσα ἐκδοσις, ἐξόχως ἱκανοποιητικὴ, θὰ ἀποτελέσῃ πολὺτιμον βοήθημα μελέτης καὶ ἐρεῦνης.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

Manfred Kraus, Name und Sache, Ein Problem im frühgriechischen Denken ἐν (Studien zur antiken Philosophie, τόμος 14), Amsterdam 1987 σσ. 256.

Ἡ ἀνωτέρω ἐργασία, ἢ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὄνομα καὶ Πρᾶγμα», ἐν πρόβλημα εἰς τὴν πρῶτον ἐλληνικὴν διανόησιν εἶναι καρπὸς μιᾶς διδακτορικῆς ἐργασίας, ἣτις κατετέθη εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου καὶ τῆς ὁποίας κυρίως Εἰσηγητὴς ὑπῆρξεν ὁ κλασσικὸς φιλόλογος τοῦ ἐκεῖ Πανεπιστημίου καθηγητῆς κ. Uno Hölscher.

Γεγονὸς εἶναι ὅτι μέγα ὑπῆρξε τὸ πρόβλημα, ὡς πρὸς τὰς ἐννοίας «Ὄνομα καὶ Πρᾶγμα» εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐλληνικὴν Σκέψιν· ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ ἐπιχειρεῖται εἰδὸς τι φιλοσοφίας τῆς γλώσσης καὶ δι' ἐπὶ τοῦ Πλατωνικοῦ διαλόγου «Κρατύλος», εἰς τὸν ὁποῖον ἀναλύονται πλεῖστα ὄσα χωρία· ἔπειτα ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ ἐνέχονται τὰ θέματα «Γλῶσσα καὶ Πραγματικότης» εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ Μύθου, ὁ «Μῦθος καὶ ἡ γλῶσσα», «Ὄνομασία καὶ ὕπαρξις», τὰ «ὀνόματα τῶν Θεῶν» κ.ἄ. Ἐν συνεχείᾳ τὸ II κεφάλαιον περιέχει τὴν ἀρχαϊκὴν λογικὴν καὶ τὴν Σημαντικὴν καὶ ἐπιχειρεῖται κατόπιν ἢ διάβασις ἀπὸ τὴν μυθικὴν Σκέψιν πρὸς τὴν ἀρχαϊκὴν τοιαύτην· ἔπειτα γίνεται ἡ διάκρισις τῶν ἐννοιῶν «ὀμιλεῖν καὶ ὀνομάζειν» καὶ ἡ μνημόνευσις ὀρισμῶν περὶ τοῦ «ὀνόματος» κατ'

Ἄριστοτέλην καὶ Πλάτωνα· εἶτα δεικνύεται τὸ νέον καὶ τὸ ἀρχαῖκόν ὑπόδειγμα τῆς Σημαντικῆς καὶ ἀκολουθεῖ τὸ «ὕλικόν» τῆς ἀρχαϊκῆς λογικῆς.

Ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ ἐνυπάρχουν αἱ ἔννοιαι «Ἦον καὶ Ἦονομα» ὡς ἔχουν αὐταὶ πρὸς τῷ ἐξ Ἑλέας Παρμενίδῃ ἐν αὐτῷ μνημονεύεται ἡ ἱστορικοφιλοσοφικὴ θέσις τοῦ Παρμενίδου, εἶτα ἀκολουθοῦν βασικὰ ζητήματα τῆς φιλοσοφίας τοῦ Παρμενίδου· τὸ «Ἔόν», τὸ «Ἐόν» ὡς ὄνομα, ὡς καὶ μία παρατήρησις τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸν «Σοφιστήν» (244c 8-d 10).

Ἐν συνεχείᾳ μνημονεύονται «Νοεῖν καὶ λέγειν», ἡ ἔννοια «δόξα» ἐκ τοῦ ὀνομάζειν, ὡς καὶ ἄλλαι ἀναπτύξεις τῶν ἐννοιῶν «δόξα» καὶ «ἀλήθεια». Ἐν τῷ τετάρτῳ Κεφαλαίῳ ἐρμηνεύονται «Ἦονομα» καὶ «Λόγος» εἰς τὸν ἐξ Ἐφέσου φιλόσοφον· ἐνταῦθα ἀναλύονται τὰ οἰκεία ἀποσπάσματα, τὰ σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἐννοίας· εἰς τὸ δὲ πέμπτον κεφάλαιον γίνεται λόγος περὶ τῶν «Κληρονόμων» τοῦ Μύθου καὶ παρατίθενται «Χορικά» τραγωδιῶν καὶ μνημονεύονται εὐρέως Πίνδαρος, Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς καὶ Εὐριπίδης. Ἐν τῷ ἕκτῳ Κεφαλαίῳ ὁ λόγος περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀμφιβολίας καὶ ἐν αὐτῷ μνημονεύονται Ἐμπεδοκλῆς Ἀκραγαντίνος, ὁ ἐκ Κλαζομένων Ἀναξαγόρας καὶ εἰς «Πάπυρος τοῦ Derveni». Ἐν τῷ ἑβδόμῳ Κεφαλαίῳ ὁ λόγος περὶ «Διαιτησίας τοῦ Ὀνόματος» μὲ κύριον συζητητὴν τὸν ἐξ Ἀβδήρων Δημόκριτον, ὅστις ἐπιχειρεῖ ἐν εἶδος φιλοσοφίας τῆς γλώσσης. Τέλος ἐν τῷ ὀγδόῳ Κεφαλαίῳ δεικνύεται ἡ «δύναμις» καὶ ἡ «ἀδυναμία» τῆς λέξεως καὶ παρελαύνουν τὰ θέματα «Σοφιστικὴ καὶ ῥητορικὴ», «Ἐνδείξεις τοῦ χρόνου» ὡς καὶ ἀπόπειραι τῶν Σοφιστῶν περὶ τὴν γλωσσικὴν ἐπιστημολογίαν καὶ ἀκολουθοῦν τέλος Συζητήσεις περὶ τῆς «Ὁρθότητος τῶν Ὀνομάτων» καὶ προβάλλονται αἱ θέσεις «Φύσει» καὶ «Νόμῳ» ὡς καὶ ἡ θέσις τοῦ Ἀντισθένοος καὶ Λυκόφρονος· ὁ συγγραφεὺς ἐν Ἐπιλόγῳ προβάλλει τὴν θέσιν τοῦ Πλάτωνος «περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων» καὶ ἀκολουθεῖ λεπτομερῆς πίναξ περιεχομένων.

Γενικῶς εἰπεῖν ἡ ἀνωτέρω ἐργασία ἐξαντλεῖ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς τὸ ἐν ἀρχῇ μνημονευόμενον θέμα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ εἴπῃ τις, ἐδράζεται ἐξ ὀλοκλήρου ἐπὶ τῶν πηγῶν καὶ πλαισιούμενον βιβλιογραφικῶς ὑπὸ τῆς νεωτέρας ἐρεῦνης, ὡς καὶ τῆς παλαιᾶς τοιαύτης, ἀποτελεῖ ἐν «Corpus» διὰ μίαν φιλοσοφίαν τῆς γλώσσης τῶν πρωϊμῶν Ἑλληνικῶν χρόνων.

A. N. ZOYMPIOS

Corpus der Minoischen und Mykenischen Siegel, Band XI. Kleinere Europäische Sammlungen, bearbeitet von Ingo Pini mit Beiträgen von J. H. Betts, M. A. V. Gill, D. Sørenhagen, H. Waetzoldt, Gebr. Mann Verlag Berlin 1988. σελ. XL/365, τιμὴ DM 275.

Εἶναι ἀναμφιβόλως μνημειῶδες ἔργον τὸ CMS, τὸ πλουτιζόμενον διὰ τοῦ ἐν ἐπικεφαλίδι XI τόμου. Ἦδη ἔχουν ἐκδοθῆ ὑπὸ τοῦ πολυπύρου συγγραφέως Ingo Pini πολλοὶ τόμοι αὐτοῦ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ πολλῶν εἰδικῶν συνεργατῶν, ἀξιόλογος δὲ εἶναι ὁ II τόμος μετὰ τὰς ὑποδιαιρέσεις αὐτοῦ 1 ἕως 5, ἐκάστη τῶν ὁποίων περιλαμβάνει τοὺς Κρητικὸς σφραγιδολίθους κατὰ κατηγορίας, Προανακτορικοῦς, Πρωτοανακτορικοῦς, Νεοανακτορικοῦς, Μετανακτορικοῦς καὶ τῆς Φαιστοῦ. Ὑπενθυμίζεται ὅτι καὶ οἱ Κρητικοὶ καὶ οἱ ἡπειρωτικοὶ σφραγιδολίθοι οἱ περιλαμβανόμενοι εἰς τὸ Corpus ἀνήκουν πάντες εἰς τὴν Χαλκῆν περίοδον